

WWF Ελλάς
Λεμπέση 21
Αθήνα 11743

Τηλέφωνο: 210 3314893
Fax: 210 3247578
e.tziritis@wwf.gr
www.wwf.gr

Σχόλια του WWF Ελλάς στη δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση επί του σχεδίου νόμου με τίτλο «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, Αναδιάρθρωση της ΓΓΠΠ, Αναβάθμιση Εθελοντισμού Πολιτικής Προστασίας, Αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις»

Ημερομηνία υποβολής σχολίων: 13 Ιανουαρίου 2020

Εισαγωγή

Η παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία ακολουθεί μετά από αρκετά χρόνια πρακτικής αδράνειας, μη εφαρμογής μέτρων και διαδικασιών και προβλημάτων συνεργασίας σε κομβικά ζητήματα που σχετίζονται με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, των περιουσιών και των πολιτών της χώρας από τις εντεινόμενες φυσικές καταστροφές εξαιτίας και της κλιματικής αλλαγής. Πέρα από τα επιμέρους τυπικά και νομικά θέματα που έχουν επισημανθεί κατά καιρούς, βασικό ζητούμενο παραμένει η εφαρμογή και η παραγωγή αποτελεσμάτων βραχυχρόνια αλλά κυρίως μακροχρόνια. Όπως όλοι οι εμπλεκόμενοι γνωρίζουν οι προηγούμενοι νόμοι που διέπουν την οργάνωση της Πολιτικής Προστασίας στη χώρα μας (ν.2344/1995, ν.3013/2002, ν.4249/2014) δεν εφαρμόστηκαν στο σύνολο τους ποτέ στην πράξη όπως άλλωστε αναφέρεται και στην παρούσα Αιτιολογική Έκθεση (Σελ.1). Ένα παράδειγμα της ολιγωρίας που υπήρξε στην εφαρμογή των εκάστοτε νομοθετημάτων είναι το σύστημα εθελοντισμού. Είναι η μόνη σταθερή παράμετρος της Πολιτικής Προστασίας από το 2002, και μετά από 18 χρόνια δεν έχει γίνει εφικτή η ουσιαστική εποπτεία και υποστήριξη στο έργο που παράγουν οι εθελοντικές οργανώσεις, το οποίο εκτελείται χωρίς κεντρική καθοδήγηση και με ίδια μέσα.

Οι τραγικές συνέπειες των δασικών πυρκαγιών του 2018 οδήγησαν στην επιθυμία από πλευράς του ελληνικού κράτους να επιφέρει αλλαγές στο σύστημα Πολιτικής Προστασίας. Το παρόν νομοσχέδιο αλλά και η πρόταση της προηγούμενης κυβέρνησης το Μάιο του 2019 προέκυψαν χωρίς να έχει εφαρμοστεί το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο ώστε να διορθωθούν τυχόν αδυναμίες, παραλείψεις και κενά και το νέο πλαίσιο να κτιστεί πάνω στις εμπειρίες, τις επιτυχίες ή και τις αποτυχίες του προηγούμενου.

Επιβάλλεται να παραταθεί η περίοδος διαβούλευσης ώστε να εκφέρουν γνώμη όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς. Για ακόμα μια φορά η περίοδος διαβούλευσης για ένα τόσο κρίσιμο ζήτημα είναι ελάχιστη (μόλις 13 ημέρες) και εκκίνησε εντός της περιόδου των εορτών των Χριστουγέννων, γεγονός που μείωσε πρακτικά τον διαθέσιμο χρόνο διαβούλευσης.

Ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας δεν κατάφερε να ανταποκριθεί τα προηγούμενα χρόνια όταν οι δομές και οι διαδικασίες ήταν πιο απλές. Με τον νέο σχέδιο νόμου εισάγονται νέοι ορισμοί, διαδικασίες, και αρχές λειτουργίες που ενδεχομένως να δημιουργήσουν μεγαλύτερη σύγχυση και

πολυπλοκότητα από το υφιστάμενο πλαίσιο. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να υπάρξει σοβαρή προσπάθεια εκπαίδευσης των εμπλεκόμενων στελεχών σε όλες τις βαθμίδες διοίκησης των αρμόδιων φορέων με ικανά και καταρτισμένα στελέχη. Αν δεν υπάρξει “κοινή γλώσσα” για όλους μέσω της εκπαίδευσης και των διαθέσιμων δεξιοτήτων, το πλαίσιο λειτουργίας της Εθνικού Μηχανισμού δεν θα δουλέψει όπως πρέπει. Σίγουρα εισάγονται και θετικά στοιχεία που δεν προβλέπονταν ή δεν περιγράφονταν αναλυτικά στο υφιστάμενο νομικό πλαίσιο. Ενδεικτικά:

- Γίνεται αναλυτική περιγραφή των αρχών, της αποστολής και των δράσεων της Πολιτικής Προστασίας. Οι ν. 3013/2002 και 4249/2014 δεν είχαν ανάλογες περιγραφές ή ορισμούς και κατέγραφαν κατά κύριο λόγο αρμοδιότητες.
- Προβλέπεται ο σχεδιασμός «Εθνικής Πολιτικής Μείωσης Κινδύνου Καταστροφών» και «Εθνικού Σχεδιασμού Πολιτικής Προστασίας» και η επικαιροποίησή τους ανά 6 και 3 χρόνια αντίστοιχα.
- Η ίδρυση νέας Διεύθυνσης Εθελοντισμού και Εκπαίδευσης (χωρίς την αρμοδιότητα των διεθνών σχέσεων), εφόσον λειτουργήσει και στελεχωθεί όπως πρέπει, πιθανότατα να βελτιώσει το πλαίσιο λειτουργίας του συστήματος εθελοντισμού.
- Η ίδρυση νέου Εθνικού Συντονιστικού Κέντρου, με την ονομασία Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κρίσεων (Ε.Σ.Κ.Ε.ΔΙ.Κ.).
- Η ίδρυση της Εθνικής Σχολής Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων (και κατ' επέκταση η ίδρυση της Ακαδημίας Πολιτικής Προστασίας) προκειμένου να συμβάλει στην κατάρτιση των στελεχών της δημόσιας διοίκησης και των εθελοντών.
- Ίδρυση του ΚΕΜΕΔΙΚ και του Μόνιμου Επιστημονικού Συμβουλίου Πολιτικής Προστασίας για την απαραίτητη και αναγκαία σύνδεση των επιχειρησιακών αναγκών με τις επιστημονικές εξελίξεις και τη σοβαρή εργασία που επιτελείται από τα ερευνητικά κέντρα της χώρας.
- Εντάσσονται και ορίζονται νέες έννοιες οι οποίες ήταν απαραίτητες όπως τα Πλαίσια Διαχείρισης Εκτάκτων Αναγκών (για τον συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων), η Εθνική Βάση Δεδομένων Κινδύνων και Απειλών, οι προβλέψεις για την χρηματοδότηση των δράσεων Πολιτικής Προστασίας με την ίδρυση αντίστοιχων οργάνων και διαδικασιών.

Κατ' άρθρον σχόλια

Άρθρα 13 και 15

Η παρουσία των εθελοντικών ομάδων αποτελεί τον τρόπο για την συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών σε συλλογικά όργανα πολιτικής προστασίας, δίαυλο άμεσης και έγκυρης ενημέρωσης τους και ηθικής αναγνώρισης του έργου και του ρόλου τους εντός του συστήματος πολιτικής προστασίας. Πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη στο νόμο για την εκπροσώπηση των εθελοντικών ομάδων του Μητρώου Εθελοντικών Οργανώσεων Πολιτικής Προστασίας (Μ.Ε.Ο.Π.Π.) στα Περιφερειακά ή Τοπικά Συντονιστικά Όργανα Πολιτικής Προστασίας και αυτό να μην είναι θέμα απόφασης του Περιφερειάρχη ή του Δημάρχου. Εάν αυτό δεν είναι εφικτό προκειμένου το σχήμα

να είναι μικρό και ευέλικτο, προτείνεται η εκπροσώπηση τουλάχιστον μέσω κοινού αντιπροσώπου που θα ορίζουν εγγράφως οι εθελοντικές ομάδες του Μητρώου που ανήκουν στην χωρική αρμοδιότητα του κατά περίπτωση οργάνου. Τέλος δεν προβλέπεται η εκπροσώπηση της Δασικής Υπηρεσίας, που είναι εκ του νόμου αρμόδια για θέματα πρόληψης δασικών πυρκαγιών αλλά και αποκατάστασης δασικών εκτάσεων με τρόπο που μπορεί να μετριάσει ή να αποτρέψει μελλοντικές καταστροφές.

Άρθρα 13 ως και 21

Όπως αναφέρεται και στην Αιτιολογική Έκθεση, επιχειρείται η σύσταση ενός ενιαίου εθνικού μηχανισμού ολιστικής κάθετης διαχείρισης κινδύνων και απειλών που θα αντιμετωπίσει τον αποσπασματικό χαρακτήρα δράσεων και αρμοδιοτήτων που σε πολλές περιπτώσεις δημιουργούν σύγχυση και αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων, γραφειοκρατία και συγκρούσεις. Φαίνεται όμως ότι στην πράξη, προκειμένου να τηρηθούν ισορροπίες πολιτικού χαρακτήρα, οι ανωτέρω παθογένειες δεν αντιμετωπίζονται με γενναιότητα από το παρόν νομοσχέδιο. Η καθετοποίηση του μηχανισμού σταματά στην θέσπιση Περιφερειακού Συντονιστή Πολιτικής Προστασίας (αρθ. 93, ν. 4623/2019) που μεταξύ άλλων έρχεται να προσθέσει ένα ακόμα επίπεδο διοίκησης και λήψης απόφασης στο ήδη πολυδαίδαλο σύστημα. Ο ρόλος του Περιφερειακού Συντονιστή θα επιφέρει συγκρούσεις και σύγχυση αρμοδιοτήτων ειδικά με τους επικεφαλής των Περιφερειακών Διευθύνσεων Πολιτικής Προστασίας. Με το προτεινόμενο σύστημα σε μια φυσική καταστροφή όπως η δασική πυρκαγιά στο Μάτι το 2018 θα εμπλέκονται στη λήψη αποφάσεων το ελάχιστο 10 άτομα γεγονός που χωρίς ξεκάθαρο σύστημα ροής πληροφοριών, αποφάσεων και διοίκησης περιστατικού θα επιφέρει πολυπλοκότητα και δεν αμβλυνθούν τα προβλήματα που δημιουργεί μια ήδη πολυπρόσωπη διαδικασία.

Άρθρο 20

Είναι σκόπιμο να οριστεί ο ελάχιστος αριθμός στελεχών των Αυτοτελών Διευθύνσεων Πολιτικής Προστασίας, οι ειδικότητες τους (ενδεικτικά κάποιες περιγράφονται στο άρθρο 11, παρ. 4α του ν. 3013/2002 και θα μπορούσαν να εμπλουτιστούν με άλλες σχετικές) και η κατάρτιση που οφείλουν να έχουν ή να αποκτήσουν εντός εύλογου χρονικού διαστήματος ώστε να ανταποκριθούν στα καθήκοντα που ορίζονται από το παρόν νομοσχέδιο (π.χ. την κατάρτιση και εφαρμογή των προβλεπόμενων Σχεδίων Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Διαχείρισης Συνεπειών).

Άρθρο 21

Στα γεγονότα του 2018 αλλά και στο παρελθόν η πράξη έδειξε ότι οι Δήμοι δεν μπορούν να ανταποκριθούν πλήρως στα θέματα πολιτικής προστασίας για μια σειρά από λόγους: 1. ελλιπής χρηματοδότηση, 2. υποστελέχωση στο αντικείμενο (συνήθως ένα άτομο και με άλλα παράλληλα καθήκοντα), 3. στελέχωση με στελέχη που δεν είναι εξειδικευμένα στο αντικείμενο, 4. δεν

διαθέτουν τους κατάλληλους πόρους και μέσα για να φέρουν εις πέρας την αποστολή, 5. εξάρτηση των ανωτέρω στελεχών από αιρετούς που στην συντριπτική τους πλειοψηφία έχουν ελάχιστες γνώσεις για το αντικείμενο και το αντιμετωπίζουν ως πάρεργο, 6. οι φυσικές καταστροφές συνήθως ξεπερνούν τα διοικητικά όρια ενός δήμου ενώ η αντιμετώπιση τους απαιτεί σίγουρα πόρους μεγαλύτερους από αυτούς που διαθέτει ένα δήμος με πενιχρά μέσα.

Αν δεν λυθούν τα παραπάνω, η πρόβλεψη για πολιτική προστασία σε τοπικό επίπεδο θα παραμείνει ανεφάρμοστη. Οι Δήμοι αναλαμβάνουν έργο που δεν μπορούν να υπηρετήσουν (υπάρχουν φυσικά και ελάχιστες εξαιρέσεις) και ίσως θα ήταν ορθότερο ο σχεδιασμός Πολιτικής Προστασίας να σταματά στο επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας με την δημιουργία σημείου επαφής Πολιτικής Προστασίας στους Δήμους.

Εφόσον προχωρήσει η (θετική κατά τα άλλα) θέσπιση αυτοτελών τμημάτων στους Δήμους με αποκλειστική αρμοδιότητα την Πολιτική Προστασία, θα πρέπει να απαγορεύεται ρητά η ανάθεση παράλληλων καθηκόντων στα στελέχη τους καθώς έχει αποδειχθεί ότι τελικά αυτό οδηγεί σε απραξία. Τέλος πρέπει να οριστεί ο ελάχιστος αριθμός στελεχών, οι ειδικότητες τους και η κατάρτιση που οφείλουν να έχουν ή να αποκτήσουν εντός εύλογου χρονικού διαστήματος ώστε να ανταποκριθούν στα καθήκοντα που ορίζονται από το παρόν νομοσχέδιο (π.χ. την κατάρτιση και εφαρμογή των προβλεπόμενων Σχεδίων Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών και Διαχείρισης Συνεπειών).

Άρθρο 32

Υπάρχει ανοιχτό το θέμα των κριτηρίων, των γνώσεων και των προσόντων που πρέπει απαραίτητα να διαθέτουν οι Διευθυντές και οι Τμηματάρχες της ΓΓΠΠ προκειμένου να φέρουν εις πέρας μια σύνθετη αποστολή που δεν είναι μια απλή διεκπεραιωτή κρατική λειτουργία αλλά ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο και δυναμικό αντικείμενο. Για παράδειγμα ως σήμερα η Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων, Εθελοντισμού και Εκπαίδευσης δεν έχει στελεχωθεί με στελέχη που να κατανοούν, να έχουν τις ικανότητες και την διάθεση να διαχειριστούν με επιτυχία τα ζητήματα εκπαίδευσης, εποπτείας και καθοδήγησης του εθελοντικού δυναμικού παρά τις προτάσεις που έχουν γίνει κατά το παρελθόν. Είναι λοιπόν κρίσιμο να γίνει αναδιανομή ρόλων για το υπάρχον προσωπικό και θέσπιση συγκεκριμένων γνωστικών και εμπειρικών ικανοτήτων για τα νέα στελέχη τα οποία δεν θα προέλθουν από ένα απλό πρόγραμμα κινητικότητας στο Δημόσιο Τομέα.

Άρθρο 42

Το συγκεκριμένο άρθρο εισάγει παρεκκλίσεις στην περιβαλλοντική νομοθεσία με σοβαρές αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Ειδικά για όσα έργα εμπíπτουν στο άρθρο 6 παρ. 3 της Οδηγίας 92/43, η πρόβλεψη δεν συμβιβάζεται με τις προβλέψεις του άρθρου αυτού. Πιο συγκεκριμένα, τα έργα αυτά απαιτούν καταρχήν δέουσα εκτίμηση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας αυτής. Θα πρέπει, για

παράδειγμα, να τονιστεί ότι οι εργασίες «καθαρισμού», με τον τρόπο που εκτελούνται (ιδίως από υπηρεσίες της αυτοδιοίκησης) έχουν συχνά πολύ σοβαρές, αν όχι καταστροφικές, συνέπειες για το περιβάλλον. Για όσα από τα αναφερόμενα έργα εμπíπτουν στην Οδηγία 2011/92, η διάταξη είναι ασύμβατη με το άρθρο 2 παρ. 4 της Οδηγίας αυτής.

Όπως προκύπτει από το άρθ. 42 παρ. 1 του νομοσχεδίου, η υλοποίηση των έργων αυτών δεν εξαρτάται από την κήρυξη κάποιας περιοχής σε Κατάσταση Ειδικής Κινητοποίησης Πολιτικής Προστασίας. Ωστόσο, η διάταξη δεν προβλέπει κάποια άλλη διαδικασία διαπίστωσης και τεκμηρίωσης, *ex ante* ή *ex post*, του κατεπείγοντος χαρακτήρα των έργων. Δεν προβλέπεται καμία επιστημονικά και τεχνικά τεκμηριωμένη διαπίστωση (με αντίστοιχη τεχνική έκθεση ειδικών) ότι κατ'ελάχιστο τα έργα αυτά θα έχουν για παράδειγμα τον σκοπό βραχείας αποκατάστασης και θα πραγματοποιηθούν για την προστασία της ανθρώπινης ζωής ή την αποτροπή νέας άμεσης καταστροφής. Κατά συνέπεια, δεν υπάρχει η παραμικρή δικλείδα ασφαλείας, η οποία να αποτρέπει την καταχρηστική εφαρμογή της διάταξης σε όσες περιπτώσεις οι αρμόδιοι φορείς αδυνατούν να ακολουθήσουν τις απαιτούμενες αδειοδοτικές διαδικασίες.

Σημειώνεται ότι για ορισμένα από τα έργα αυτά, όπως τα αντιπλημμυρικά, υπάρχει σχεδιασμός κατά το ισχύον νομικό πλαίσιο. Σχεδιασμός προβλέπεται και για άλλα από τα αναφερόμενα στο άρθ. 42 έργα – π.χ., την αντιπυρική προστασία: ο σχεδιασμός αυτός, φυσικά, καλύπτει κατεπείγοντα φαινόμενα, και αντί να υπονομεύεται, πρέπει να εφαρμοστεί. Τα έργα πρόληψης (ειδικά για έργα που υλοποιούνται σε ετήσια βάση όπως η συντήρηση δασικών οδών) υποτίθεται ότι αποτελούν έργα μακροχρόνιου σχεδιασμού για τα οποία υπάρχει διαθέσιμος χρόνος υλοποίησης και τήρησης των περιβαλλοντικών όρων εφόσον σχεδιαστούν εγκαίρως και αποτελεσματικά. Η ανεπάρκεια που παρατηρείται στον σχεδιασμό της πρόληψης δεν πρέπει να αποτελεί δικαιολογία για την παράκαμψη της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Όσο αφορά την επιτροπή του άρθρου 42 παρ. 1 μόνο ένα μέλος της επιτροπής φαίνεται να έχει ειδικές γνώσεις για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των έργων αυτών (ο εκπρόσωπος του ΥΠΕΝ). Η επιτροπή αυτή θα επιτρέπει παρεκκλίσεις από διαδικασίες που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος χωρίς να έχει την απαραίτητη τεχνογνωσία.

Για άλλη μια φορά, θα πρέπει να τονιστεί ότι ο καλύτερος τρόπος προστασίας από επαπειλούμενους φυσικούς ή τεχνολογικούς κινδύνους είναι ο σχεδιασμός των χρήσεων γης και η αξιοποίηση των φυσικών («πράσινων») υποδομών. Είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό το γεγονός ότι ο νομοθέτης θεωρεί ότι μία Επιτροπή, χωρίς ειδική τεχνογνωσία για το περιβάλλον ή τις φυσικές καταστροφές, λειτουργώντας αδιαφάνως και σπασμωδικά, μπορεί να προσφέρει τις απαραίτητες λύσεις.

Άρθρο 53

Η πρόβλεψη για δαπάνες απορρήτων αναγκών για τις οποίες όπως αναφέρεται δεν θα αποδίδεται λογαριασμός, αποτελεί αφορμή για αδιαφάνεια και ανυπαρξία λογοδοσίας. Θεωρούμε ότι οι δράσεις Πολιτικής Προστασίας θα πρέπει να είναι απολύτως διαφανείς και να υφίσταται λογοδοσία σε κάθε στάδιο. Άλλωστε η αποστολή του Εθνικού Συστήματος έγκειται στην διαχείριση φυσικών

ή τεχνολογικών καταστροφών εν καιρώ ειρήνης και δεν αφορά ζητήματα εθνικής ασφάλειας που θα αιτιολογούσαν την διαβάθμιση της σχετικής πληροφορίας. Η εμπειρία από αντίστοιχους λογαριασμούς του Υπουργείου Εξωτερικών έχει δείξει ότι τέτοιες ενέργειες δεν συμβάλλουν στη διαφάνεια διαχείρισης κρατικών κονδυλίων. Η αιτιολογική έκθεση δεν τεκμηριώνει για ποιο λόγο είναι απαραίτητη η ύπαρξη απορρήτων αναγκών και ποια είναι τα επικαλούμενα ζητήματα ασφαλείας που καθιστούν απαραίτητη την ύπαρξη απορρήτων δαπανών. Αν για παράδειγμα αφορά την λειτουργία του Ευρωπαϊκού Αριθμού Έκτακτης Ανάγκης 112, θα έπρεπε καταρχήν να αναφέρεται ρητά στην αιτιολογική έκθεση και δεύτερον η πρόσβαση στην πληροφορία για το κόστος του 112 ή της προστασίας των προσωπικών δεδομένων που αυτό διαχειρίζεται δεν συνεπάγεται και πρόσβαση στα ίδια τα δεδομένα.

Άρθρο 58

Προβλέπεται στο Μητρώο Εθελοντικών Οργανώσεων Πολιτικής Προστασίας (Μ.Ε.Ο.Π.Π.) να εντάσσονται και ενώσεις (ή ομάδες) προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με σκοπό την επιδίωξη δράσεων Πολιτικής Προστασίας. Αυτή η πρόβλεψη θα αυξήσει τα φαινόμενα αδιαφάνειας, ασαφούς λειτουργίας και ανεπάρκειας ελέγχου που υπάρχουν στην λειτουργία αρκετών υφιστάμενων εθελοντικών ομάδων. Μια ομάδα εθελοντών πρέπει να έχει υποχρεωτικά νομική μορφή όπως προβλέπεται από το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, η επιδίωξη δράσεων πολιτικής προστασίας να περιγράφονται με σαφήνεια στο καταστατικό της και να υπακούει σε συγκεκριμένους κανόνες λειτουργίας, λογοδοσίας, διαφάνειας και ελέγχου. Εκτός από τον ουσιαστικό έργο θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι η λειτουργία των εθελοντικών ομάδων θα πληροί και τυπικά προσόντα και προδιαγραφές.

Άρθρο 60

Θα ήταν πιο λειτουργικό και με μικρότερο κόστος για τους εθελοντές αλλά και τις κρατικές αρχές η αξιολόγηση και η επανεκπαίδευση να πραγματοποιείται κάθε 5 έτη. Όπως και να έχει η επαναξιολόγηση των προσόντων, των ικανοτήτων και των γνώσεων των εθελοντών είναι απαραίτητη και δεν προβλέπεται ως σήμερα.

Άρθρο 61

Η πιστοποιημένη εκπαίδευση που σχετίζεται με επιχειρησιακές δράσεις πρέπει να πραγματοποιείται πρωταρχικά μόνο από δημόσιους κρατικούς φορείς. Σε περίπτωση ιδιωτικών φορέων, αυτοί πρέπει να διαθέτουν κρατική πιστοποίηση από φορείς του εσωτερικού ή φορείς του εξωτερικού που αναγνωρίζονται από το Ελληνικό Κράτος. Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια, λόγω των νομικών κενών και της απουσίας εποπτείας της ΓΓΠΠ σε αυτό το θέμα, έχουν ιδρυθεί «Ινστιτούτα», οργανώσεις και άλλοι φορείς που παρέχουν αμφιβόλου εγκυρότητας εκπαίδευση

και κατάρτιση για επιχειρησιακά θέματα και οργανώνουν σχετικές ασκήσεις. Επίσης είναι συχνό το φαινόμενο μεμονωμένα στελέχη εθελοντικών ομάδων ή εθελοντικές ομάδες να εκπαιδεύουν άλλους εθελοντές ή ομάδες σε αντικείμενα όπως οι Πρώτες Βοήθειες χωρίς κανένα απολύτως έλεγχο ή έγκριση από τις κρατικές αρχές. Αυτό μπορεί να καταστεί ως και επικίνδυνο για την εκτέλεση έργου Πολιτικής Προστασίας, καθώς δεν υπάρχει κανένας έλεγχος για το περιεχόμενο της γνώσης αλλά και την επάρκεια των ατόμων που την μεταδίδουν. Σε περίπτωση που επιλεγεί ως συνεργάτης ένας ιδιωτικός φορέας αυτό πρέπει να γίνει συνδυαστικά με τον κρατικό φορέα που είναι υπεύθυνος για το αντικείμενο και με την θέσπιση συγκεκριμένων κριτηρίων.

Άρθρο 62

Το σοβαρό ζήτημα του τρόπου επίσημης κινητοποίησης των εθελοντικών ομάδων ουσιαστικά δεν λύνεται. Επικρατεί ασάφεια και έλλειψη συγκεκριμένης διαδικασίας που θα επιτρέψει την επίσημη κινητοποίηση των εθελοντών. Απλώς μεταφέρεται η αρμοδιότητα στον Περιφερειακό Συντονιστή Πολιτικής Προστασίας ή στον Διοικητή Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας. Ως σήμερα στην πράξη, η κινητοποίηση των εθελοντών γινόταν μέσω σχετικών συναντήσεων και ασυρμάτου από τις Διοικήσεις και τα τοπικά Κέντρα του Π.Σ. ή/και από τους τοπικούς Προϊσταμένους Π.Π. (σε δεύτερο χρόνο). Χωρίς όμως να έχει δοθεί μια κεντρική κατεύθυνση για το πώς θα γίνεται η κινητοποίηση (εγγράφως;) και το πως θα πιστοποιείται επίσημα ώστε να αποτελεί αποδεικτικό στοιχείο συμμετοχής σε ένα συμβάν έκτακτης ανάγκης. Το θέμα κινητοποίησης, επιχειρησιακής εμπλοκής και της απόδειξης αυτών είναι εξαιρετικά σοβαρό γιατί από αυτό εξαρτώνται θέματα ασφαλιστικής κάλυψης, εργοδοτικών ρυθμίσεων, αστικής ευθύνης, κυρώσεων. Επομένως το νέο σχέδιο νόμου οφείλει να είναι αναλυτικό στον τρόπο με τον οποία πρακτικά και ουσιαστικά θα πραγματοποιηθεί η κινητοποίηση και επιχειρησιακή εμπλοκή των εθελοντών, πέραν της περιγραφής των όποιων αρμοδιοτήτων, καθώς πρέπει αυτό να γίνει γρήγορα και με ενιαίο τρόπο (δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις όπου τοπικά επιλέγονται διαφορετικοί τρόποι ενημέρωσης και επικοινωνίας).

Άρθρο 63

Η αξιολόγηση του έργου των εθελοντικών ομάδων είναι απαραίτητη. Όμως αυτή πρέπει να πραγματοποιείται από μια ειδική ομάδα εργασίας του Περιφερειακού Συντονιστικού Οργάνου Πολιτικής Προστασίας (ΠΕ.Σ.Ο.Π.Π.) και να ρυθμιστούν αντικειμενικά κριτήρια. Η αξιολόγηση πρέπει να έχει θεσμικό χαρακτήρα και να μην εξαρτάται από πρόσωπα και τις εκάστοτε διαπροσωπικές σχέσεις των προσώπων αυτών με τις εθελοντικές ομάδες. Για να αποφευχθεί περιττή γραφειοκρατία και φόρτος εργασίας, θα πρέπει να προβλεφθεί η αξιολόγηση ανά εξάμηνο ή ανά έτος ή ανά δράση όπως για παράδειγμα οι δασικές πυρκαγιές με την λήξη της αντιπυρικής περιόδου.

Άρθρο 65

Τα έμμεσα οικονομικά κίνητρα είναι εξαιρετικά σημαντικά για την ανάπτυξη και διατήρηση του εθελοντικού δυναμικού. Δυστυχώς παρατηρείται και σε αυτό το νομοσχέδιο η ίδια διστακτικότητα όπως και στο παρελθόν για την θέσπιση πιο ισχυρών κινήτρων. Εξακολουθεί να μην προβλέπεται αποζημίωση σε περίπτωση απώλειας εισοδήματος (ειδικά για εθελοντές ελεύθερους επαγγελματίες ή αυτοαπασχολούμενους) ή η απαγόρευση απόλυσης από εργοδότη κατά την διάρκεια κινητοποίησης του εθελοντικού δυναμικού. Η απώλεια εισοδήματος θα πρέπει να συνδέεται όχι μόνο με τις ημέρες κινητοποίησης ή εκπαίδευσης αλλά και με την περίπτωση ατυχήματος (άρθρο 69). Επανερχονται επομένως οι ελλείψεις και οι γενικότητες που ίσχυαν και στους δύο προηγούμενους νόμους και οι οποίες λειτουργούν ουσιαστικά ως αντικίνητρο εθελοντικής συμμετοχής. Δεν ακολουθείται το παράδειγμα άλλων χωρών όπως η Ρουμανία όπου προβλέπεται η αποζημίωση των δαπανών που πραγματοποίησε ο εθελοντής κατά την διάρκεια της κινητοποίησης, την αποζημίωση για απώλεια εισοδήματος κατά την περίοδο κατά την οποία συμμετέχει σε συμβάν ή σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες, δωρεάν ετήσιο ιατρικό έλεγχο, δωρεάν χρήση για τα μέσα μαζικής μεταφοράς (με αντίστοιχη για την χώρα μας πρόβλεψη για μη πληρωμή τελών κυκλοφορίας και διοδίων για τα εθελοντικά πυροσβεστικά οχήματα). Στην Πορτογαλία προβλέπεται ως και 15 ημέρες άδεια με πλήρη αποζημίωση εισοδήματος για να συμμετέχουν οι εθελοντές σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες.

Άρθρο 67

Δεν αναφέρεται ποιος φορέας εισηγείται την διαγραφή μιας εθελοντικής ομάδας και με ποια διαδικασία πραγματοποιείται η διαδικασία της εισήγησης. Δεν συνδέεται με την διαδικασία αξιολόγησης του άρθρου 63.

Άρθρο 69

Οι προβλέψεις για την ασφαλιστική κάλυψη των εθελοντών είναι για ακόμα μια φορά οι βασικές και δεν αποτελούν κίνητρο για την ανάπτυξη και διατήρηση του εθελοντισμού. Οι γενικότητες και οι ασάφειες που υπάρχουν διαχρονικά στις προτάσεις νόμων για τους εθελοντές δημιουργούν πολλά ερωτηματικά αν τελικά θα καταστεί εφικτή η συνεργασία της ΓΓΠΠ με τους ασφαλιστικούς φορείς και το σύστημα υγείας για την πλήρη και απρόσκοπτη κάλυψη των εθελοντών. Στο αντίστοιχο Πορτογαλικό Σύστημα υφίστανται προβλέψεις για κάλυψη εξόδων για τακτικές ιατρικές εξετάσεις και αποκατάσταση σε περίπτωση τραυματισμού, τιμητικής σύνταξης σε συγγενικά πρόσωπα σε περίπτωση θανάτου και νομικής συνδρομής. Το πιο πλήρες σύστημα ασφαλιστικής κάλυψης εθελοντών εφαρμόζεται στην πολιτεία της Νέας Νότιας Ουαλίας στην Αυστραλία. Η Αρχή που είναι υπεύθυνη για το σύστημα επαγγελματικής υγείας, ασφάλειας, αποκατάστασης και αποζημίωσης στη Νέα Νότια Ουαλία ονομάζεται WorkCover. Αυτή είναι επίσης υπεύθυνη για τη

διαχείριση ενός ειδικού καθεστώτος βάσει του Νόμου περί Αποζημίωσης των Εργαζομένων (δασική πυρκαγιά, υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και διάσωσης) του 1987, ο οποίος καλύπτει τις ειδικές ανάγκες αποζημίωσης και αποκατάστασης των εθελοντών και η αντίστοιχη νομοθεσία είναι αρκετά αναλυτική και σαφής για τις προβλέψεις.

Άρθρο 70

Κατόπιν των σχετικών επισημάνσεων και παρεμβάσεων που πραγματοποιήθηκαν πριν την σύνταξη του παρόντος νομοσχεδίου, τακτοποιείται μια χρόνια εκκρεμότητα που αφορούσε στην δυνατότητα νόμιμης χρήσης από εθελοντές πυροσβεστικών οχημάτων με πινακίδες κυκλοφορίες ΜΕ ή ΑΜ που ανήκουν σε ΟΤΑ. Η παράγραφος 7β που προβλέπει τη διαδικασία έκδοσης άδειας χειριστού αναφέρεται στη παράγραφο 5 και 6 του άρθρου 13 του π.δ. 62/2018 (ΦΕΚ Α΄ 121) «Ρύθμιση θεμάτων έκδοσης Αδειών Ικανότητας Οδηγού - Χειριστή Υπηρεσιακών Οχημάτων - Μηχανημάτων του Πυροσβεστικού Σώματος και κυκλοφορίας αυτών». Οι εθελοντές που έχουν λάβει βεβαίωση πιστοποίησης από τη Πυροσβεστική Ακαδημία τα τελευταία έτη, έχουν εκπαιδευτεί (σύμφωνα με το σχετικό πρόγραμμα εκπαίδευσης) στη χρήση πυροσβεστικών αντλιών που φέρουν τα πυροσβεστικά οχήματα. Προτείνεται για την μεταβατική περίοδο εφαρμογής του νόμου, προκειμένου να καταστεί άμεσα εφικτή η χρήση των οχημάτων, να προστεθεί παράγραφος που να αναφέρει τα εξής: «Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Πολιτικής Προστασίας οι εθελοντές Πολιτικής Προστασίας που διαθέτουν βεβαίωση πιστοποίησης από τη Πυροσβεστική Ακαδημία για τη μεταβατική περίοδο μέχρι να ιδρυθεί η Εθνική Σχολή, δύναται να οδηγούν και να χειρίζονται πυροσβεστικά οχήματα που φέρουν οποιασδήποτε κατηγορίας πινακίδες (κρατικές, ΜΕ, ΑΜ) σύμφωνα με την ανάλογη κατηγορία διπλώματος που κατέχουν».